

Høring forskrift til Opplæringsloven

Frist 18. februar 2024

Norsk Bibliotekforening mener det er viktig at bruken av skolebibliotek, og formålet med skolebibliotek kommer fram i forskriftsteksten slik at skolebibliotekene får en reell pedagogisk funksjon i skolene og gir alle elever et likeverdig tilbud.

Dagens lovverk for skolebibliotek resulterer i et veldig forskjellig tilbud til elevene, fra en kasse med bøker til et aktivt læresenter. Ny Opplæringslov endrer ikke dette. Når teksten i lovverket blir begrenset og vagt, gir det rom for ulike tolkninger og dermed et ulikt tilbud, Derfor er utformingen av forskriften vedr. skolebibliotek avgjørende.

Departementet erkjenner i lovarbeidet at skolebibliotek har et annet formål enn folkebibliotek, og skal være tilpasset elevenes læring. Departementet viser også til nye læreplaner som vektlegger skolebibliotekets rolle i leseopplæringen. Det krever at vi har skolebibliotek som gjør det mulig å ha et planlagt arbeid med lesestimulering og leseglede. Derfor ber vi om en tydeligere definisjon av skolebibliotekets oppgaver og formål i selve forskriftsteksten. Endringsforslaget som følger, gir skoleeier et klarere mandat til å bruke skolebiblioteket aktivt.

Forslag til ny forskriftstekst:

§ 11-2 *Formål med skolebibliotek og tilgang til skolebibliotek*

Skolebiblioteket skal bidra til å utvikle elevenes informasjons-, språk- og leseferdigheter og utjevne sosiale, kulturelle og digitale forskjeller.

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at elevene har tilgang til et skolebibliotek eller deltar i et organisert og tilrettelagt samarbeid med et annet bibliotek. Biblioteket skal være tilgjengelig for elevene i skoletiden og **skal brukes aktivt og pedagogisk** i opplæringen på skolen.

Skolebibliotekstatistikk for videregående skoler

Norsk Bibliotekforening mener at statistikk for skolebibliotek i den videregående skole må hjemles i forskriften. Det må være Utdanningsdirektoratets ansvar å hente inn statistikken jf. Nasjonal bibliotekstrategi *Rom for demokrati og dannelse* hvor det står at "ansvaret for å hente inn statistikk om skolebibliotek skal overføres fra Nasjonalbiblioteket til Utdanningsdirektoratet".

At direktoratet ikke ser bruksområder for statistikk, finner vi oppsiktsvekkende. Statistikk for skolebibliotek er avgjørende for at politikere og beslutningstakere har et kunnskapsbasert styringsgrunnlag. Statistikk skal gi svar på bibliotekenes virksomhet og rammebetingelser som f.eks.:

- Antall klassebesøk? Bibliotekets egne aktiviteter for elevene? Opplæring i informasjonssøking og kildekritikk? Hvilke midler brukes på skolebiblioteket hvert år og per elev? Tilgjengelige studieplasser? Tilgjengelig litteratur på andre språk eller for personer med funksjonsnedsettelse eller har svak leseevne?

Kunnskapsdepartementet trenger en nasjonal og kvalitetssikret oversikt for å ha et reelt bilde av skolebibliotekets utvikling og sikre at skolene oppfyller lovverket. En nasjonal statistikk sikrer kvalitet, regelmessighet og forutsigbarhet. Statistikk hjelper også skoleeiere, rektorer og skolebibliotekarere i å planlegge og utvikle bibliotektilbudet til elevene.

Norsk Bibliotekforening